

Hoeveel daklozen zijn er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Net als de definitie van wat we nu verstaan onder een "dakloze", is het eveneens ingewikkeld te zeggen hoeveel daklozen er nu zijn. Het eerste obstakel is het geven van een duidelijke definitie van de term "dakloos". Voor het geven van precieze statistieken zou een permanente en dure opvang nodig zijn. De kwestie van het aantal daklozen duikt daarom regelmatig op in de media, in het publieke debat en bij politieke vertegenwoordigers.

Waarom tellen ? Instanties vragen statistieken om een globaal beeld te krijgen van de "vraag" van het aantal opvangplaatsen. Diensten van de thuislozenzorg zijn soms terughoudend als het berekeningen van het aantal daklozen betreft. Toch blijft het belangrijk om een schatting te kunnen geven van het aantal daklozen in een gemeente, wereldstad, regio en land. Ten eerste maakt dit het mogelijk een einde te maken aan de fantasieën over het aantal daklozen (dat het aantal niet "overdreven" wordt en ook niet "onderschat"). Deze gegevens maken het mogelijk strategieën uit te werken voor wat betreft openbaar beleid van bijstand aan personen. Dit kan uiteindelijk nuttig zijn voor de praktijk van professionals van de betrokken diensten. Ondanks alles vormen de verkregen statistieken slechts een tool om vat te krijgen op de werkelijkheid van een veranderlijke en ongrijpbare bevolkingsgroep.

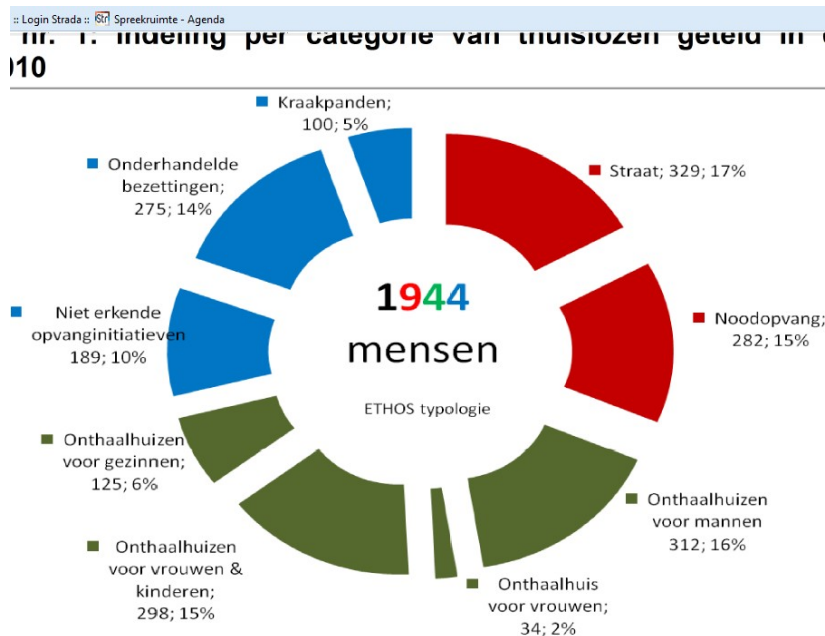
Wie tellen we ? Dat is de eerste vraag die we ons moeten stellen om dit soort tellingen uit te voeren. We tellen de zichtbare daklozen die verblijven in openbare ruimtes, in centra voor dringend onthaal en onthaalhuizen etc.. Daarbij moeten ook nog de mensen worden opgeteld die zich in instellingen bevinden (ziekenhuizen, gevangenissen, tehuizen, geestelijke gezondheidsdiensten, etc.). De situaties zijn heel verschillend en het is belangrijk een maximaal aantal plaatsen bij de telling te betrekken om een beeld te schetsen dat zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid staat.

Hoe kunnen we tellen ? Er zijn verschillende manieren om het aantal daklozen te tellen. Geen enkele methode kan een volledig beeld geven van de werkelijkheid. We moeten dus voorzichtig zijn en ons bewust zijn van de begrenzingen van elke methode bij het analyseren van de resultaten. We kunnen ons baseren op de gegevens van de activiteiten die worden georganiseerd door de diensten. Deze gegevens zijn echter niet objectief omdat niet iedere doelgroep hier aanwezig is. Er moet ook rekening worden gehouden met de gegeven tijd: maken we een inventaris (van het aantal personen op een bepaalde datum) of tellen we op basis van stromen (het langskomen bij diensten gedurende het hele jaar)? Andere vragen die we ons kunnen stellen: houden we een integrale telling of een steekproefsgewijze enquête ? Registreren we de personen bij de aankomst in de centra of houden we een enquête onder verantwoordelijken ? Welke plaats kunnen we geven aan kwalitatieve enquêtes ?

In Brussel werd in het jaar 2000 een eerste evaluatie van het aantal daklozen voorgesteld in het verslag "De problematiek van dakloze personen in het Brussels hoofdstedelijk gewest" (zie bibliografie) van Rea en alii. In dit verslag was de definitie van een dakloze: "*een dakloze is iemand die geen toegang heeft tot een geschikte woonruimte en niet zelf een woonruimte kan bekostigen en iedere persoon die het niet lukt om in een eigen woonruimte te wonen ondanks de hulp van sociale diensten*". Op basis van deze definitie kwam het cijfer 1200 naar voren.

Het steunpunt thuislozenzorg Brussel heeft twee daklozentellingen uitgevoerd, in de maand november van het jaar 2008 en 2010. Deze twee tellingen waren gebaseerd op de ETHOS-typologie van de FEANTSA. De structuren die anderstalige nieuwkomers en asielzoekers ontvangen zijn nooit bij de telling betrokken. Deze tellingen hebben plaatsgevonden tijdens één uur (23u tot 00u) op het gebied van de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: straat, centra voor dringend onthaal, onthaalhuizen, niet-erkende onthaalhuizen, kraakpanden en onderhandelde bezettingen.

De volgende grafiek nr 1 geeft een samenvatting van de resultaten van de laatste telling van daklozen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (nacht van 08/11/2010):

Er bestaat nog geen telling van daklozen in heel België. Via de volgende link is het echter mogelijk om informatie te vinden over de andere gewesten:
http://www.armoedebestrijding.be/cijfers_daklozen.htm

MEER WETEN:

- Informatie over de FEANTSA over de gegevensverzameling van dak- en thuislozen:

<http://www.feantsa.org/spip.php?rubrique21&lang=en>

- De details over de twee tellingen van het Steunpunt thuislozenzorg Brussel:

<http://www.lstb.be/index23.asp?hl=n&doc=&cat=81&catsit=0&pg=0>